בס"ד

פרשת בהר

שיעורו של הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א

הסודות להצלחה שלך

www.yoursuccesstoolbox.com

תוכן העניינים

בס"ד

פרשת בהר

שיעורו של הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א

מצווה אותנו הקב"ה בתורתו הקדושה על שמירת שנת השמיטה.

- **שאלו המפרשים: מה עניין שמיטה על הר סיני ?**

אומר רבי שמעון בר יוחאי:

2 הדברות ששמענו מפי ה': אנוכי ולא יהיה לך, באנכי כל הרמ"ח מצוות עשה נמצאות שם. וב"לא יהיה לך" שמענו את כל השס"ה לא תעשה. אז כל המצוות היו בהר סיני, אז למה דווקא את מצוות השמיטה הזכיר בהר סיני ? למה דווקא שמיטה ? שיהיה מצוות שמירת שבת, כיבוד אב ואם או מצווה אחרת. התשובה היא שהזכות שלנו על ארץ ישראל היא בזכות הר סיני. כלומר, כאשר שומרים את התורה שנתנה בהר סיני אז הקב"ה שומר לנו על ארץ ישראל. ארץ ישראל שלנו כאשר אנחנו שומרים את מה שקבלנו בהר סיני. כך כותב רבינו חיים בן עטר, עליו השלום.

התורה הזהירה אותנו על מצוות לא תחונם. אסור לתת לגוי מתנת חינם. נתן לך שירות תשלם לו. גזל אסור מגוי. לא תתן להם חניה בארץ ישראל. אסור למכור ולהשכיר בית לגוי. וגם לא תשבח גוי. אתה לא יודע באיזה יום יקום הנחש וינשוך.

נעשינו יהודים בהר סיני. היום הזה נהיית לעם. יום השבועות. אנו סופרים כדי להגיע אליו. כמה אדם יכול לנצח את היצר הרע בימים האלה. במתן תורה נעשינו יהודים. לפני מתן התורה, היינו גויים. ולגוי אסור לתת מתנה. לכן, אחרי מתן תורה כתוב "ותבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם." כעת אתם יהודים ואפשר לתת לכם מתנה.

אם גוי עשה לך טובה תשלם לו, שלא יבוא לעולם הבא ויגיד אני עשיתי טובה ליהודי הזה. כך מסופר על רבא. פעם היה הולך בדרך ובא גוי והוציא את האבנים מהדרך. אמר רבא לשמש שלו תן לו כסף. אמר לו: למה ? שלא יבוא בעולם הבא ויגיד אני עזרתי לו להכנס לגן עדן. שלם לו את שכרו פה. השכינה בצער שהגויים נמצאים כאן. בקרוב, בעזרת ה' הקב"ה יטפל בהם.

לכן כתוב "אשר אני נותן לכם". נותן זה במתנה. כך כותב רבינו חיים בן עטר. וסיבה נוספת, למה דווקא מצוות שמיטה כתוב בהר סיני ? ידוע שמצוות שמיטה נותנת אמונה. אם תאמרו מה נאכל בשנה השביעית ? וציוויתי את ברכתי לכם בשנה השישית ....והתבואה תהיה בשפע לשנה השישית, השביעית והשמינית. מה זו ברכתי ? אפילו אם זו תהיה אותה מידה תהיה ברכה מזה. הגמרא אומרת שאחרי שנה החיטים נרקבים. מה יעשה האדם כדי שהחיטה לא תרקב ? ישים חונטון. מה זה ? אדמה מלוחה. אבל כאן, מכיוון שאתה שומר שמיטה, החיטים שזרעת בשנה השישית ושמרת אותה לא יקרה להם שום אסון ושום פגע. לאמונה הזו אנו זקוקים דווקא כשאנו באים לקבל את התורה. אם אין תורה אין אוכל. בימות המשיח יהיה לכל אחד מכל כנף 700 עבדים. שנאמר והחזיקו 7 נשים בכנף איש אחד. מה זה 7 נשים ? אילו אומות העולם. אז מי שיש לו ציצית, יש לו 4 כנפות, אז יהיה לו 2800 עבדים. אז תזמין כבר אחוזה לשים את העבדים. ואיפה יהיה מקום לכולם ? זו שאלה שנשאל רבי אליעזר הגדול. הרי בתחיית המתים יקומו כל היהודים. כמה נשמות יהודים ? לפי החשבון שעשינו פעם, ע"פ מה שכתב האר"י הקדוש בשער הגלגולים שהם תרי"ג כפול 600,000 כפול 600,000. יצא לנו החשבון, 7 מיליארד ושמונה מאות מליון נשמות של יהודים. יקומו אילו, איפה יהיו ? בארץ ישראל. איפה יש מקום ? ר' אליעזר הגדול שאל את הקב"ה. יש משנת רבי אליעזר. 10 שאלות שאל את הקב"ה. אחת מהן זו השאלה הזו. והשיב לו: ארץ ישראל תתפשט כנגד כל כדור הארץ. וכדור הארץ יהיה פי 3 ממה שהוא היום. אז בארץ ישראל שגדלה שם יהיו היהודים ובפי 3, שם יהיו הגויים. שם נשלח את פוטין

ואובמה. אז זאת האמונה. אם אין תורה אין קמח. לכן אמר והעושר והכבוד מלפניך ואתה מושל בכל.

שמיטה מביאה אמונה. בהר סיני קבלנו את האמונה. נגלה לנו הקב"ה לעיני אבותינו, ואנחנו הנשמות שלנו היו שם. הקב"ה קרע את השמיים והראה לנו שהוא אחד ושמו אחד ואת כל צבא השמיים. האמונה באה משם.

הרב חיד"א, מביא עוד ביאור, מפני "שאוי להם בריות מפני עלבונה של תורה." מה עניין שמיטה בהר סיני ? בזמן התלמוד כולם היו עובדים אבל גם לומדים. 10 חודשים היו לומדים תורה ורק חודשיים היו עובדים, והיתה להם ברכה. תשרי וניסן היו עובדים. כך רבא אמר לתלמידיו. בבקשה אל תבואו לישיבה בחודשים תשרי וניסן ואחר כך תבואו ללמוד תורה. אז תעשה חשבון, חודשיים בשנה לא היו לומדים, כפול 6 שנים, זה 12 חודש, שנה. אז זה חסר ולכן צריך להחזיר את זה בשמיטה. תראה איזה דור של אמונה וקודש. אתה לוקח בהקפה חודשיים ואחר כך מחזיר לקב"ה בשמיטה.

רבינו האר"י היה עובד לפרנסתו יומיים בשבוע 3 שעות כל יום. בימים שלישי ורביעי אחה"צ. שעות אחר הצהריים הכי פחותות מבחינת המעלה שלהן. שעות הבוקר מעלתן חשובה, שעות אחר הצהריים פחות. שעות הלילה, אחרי חצות, יקרות עוד יותר. תחילת הלילה זה לשינה. אז מה הזמן המתאים לעבודה, שעות אחר הצהריים. באילו השעות היה מתפרנס בשביל כל השבוע. גם מרן רבינו יוסף קארו, כך היה עושה. רבינו האר"י היה מסתחר בצבעים. ומרן היה מסתחר בתבואה. וההתחשבנות איתו היתה רק בימים שלישי ורביעי. אז זה היה הסדר שלהם.

אחר כך צוותה אותנו התורה על היובל. 49 שנים. מה אנחנו לא יודעים ש 7 כפול 7 זה 49 ? מה העניין ? ביובל הכל חוזר לבעלים, אבל בשמיטה זה עדיין שלנו. המפרשים כתבו, שבא לרמוז, כשם שאתה סופר את העומר שבע שבתות ואחרי 49 יום אתה חוגג את חג השבועות ומן תורה, כך הוא היובל. ביובל כל אותה השנה עסקו בתורה וכך מקבלים אותה מחדש. ביובל כל העבדים יוצאים לחירות. ביום כיפור ביובל היו תוקעים בשופר.

ושומעים העבדים את התקיעות ויוצאים לחירות. מגיע ליל ראש השנה אומר לו האדון: תביא לי את התמרים ואת ראש הכבש. אומר לו העבד: די חביבי, עד לפני 5 דקות הייתי עבד שלך עכשיו אני חופשי. אוכלים ושותים אך עדיין לא יכולים ללכת לבתיהם. עד יום הכיפורים. אומרת הגמרא, היו שומעים את תקיעת השופר והולכים לבתיהם. כל האדמות והבתים והשדות שמכרו הכל חוזר לבעלים. " וּקְרָאתֶם דְּרוֹר בָּאָרֶץ, לְכָל-יֹשְׁבֶיהָ "..

מי זה העבד העברי ? גנב, שאין לו ונמכר בגנבתו. האדון הזה קנה אדון לעצמו. הוא צריך להאכיל אותו ואת אשתו. ואם יש לך רק מנה אחת אתה צריך לתת לו. יש לך מזרון מסוג טוב אתה צריך לתת אותו לו. חוקים סוציאלים. איפה יש תורה כזאת ? לכן נקראת "יושביה" ולא "עבדיה". וְשַׁבְתֶּם אִישׁ אֶל-אֲחֻזָּתוֹ, וְאִישׁ אֶל-מִשְׁפַּחְתּוֹ תָּשֻׁבוּ. מה זה אל אחוזתו ? אל משפחתו ?

יש עני ויש עשיר. עני ידוע אין לו קרובים. הוא מחפש מי שיאכיל אותו. זה ששבע לא יודע את צערו של הרעב. אם מישהו התעשר פתאום כולם רוצים להיות אחים שלו. כשהוא היה עני אף אחד לא משפחה שלו. שנעשה עשיר כולם אחים שלו. לכן בְּחָבֵר, אֶת-לְבָבֶךָ צְוֹוֹתָה אֹתָנוּ התורה שנדע לו אָח או מישהו כְּמוֹ-אָמוּן שיעזור לו בעת צָרָה: אַחֲרֵי כֵּן צְוֹוֹתָה אֹתָנוּ התורה עַל מִצְוֹת הַצְּדָקָה. כִּי-עָמוּךְ אָחִיךָ... איך שמתחיל ליפול תעזור לו. אל תתן לו ליפול. אחרי שייפול כמה שתעזור זה בור ללא תחתית. תיכף ומייד תעזור לו. גם אנחנו בגלות נקראים אחים. כי שחה לעפר נפשנו...בבקשה הקב"ה אל תחכה שניפול. שמרו משפט ועשו צדקה. שמרו משפט זֶה "בְּעִתָּהּ". אך אם עשו צדקה, זה "אחישנה". כך כותב האלשיך. וְכִי-תִמְכְּרוּ מִמְכָּר לַעֲמִיתֶךָ, אוֹ קָנֹה מִיַּד עֲמִיתֶךָ–אַל-תּוֹנוּ, אִישׁ אֶת-אָחִיו. וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת-עֲמִיתוֹ, עמיתיך זה חבר שלך. הוא גנב אני רוצה לגנוב ממנו. הגונב מהגנב פטור. אפילו הוא גנב כמוך אל תגנוב ממנו. שהוא יגנוב אתה אל תגנוב. הקב"ה יתעד אותם ואת עושיהם. כל מה שאדם גונב יתמוטט וילך. והוא גורם שזרעו יהיו עניים. הכסף של הגניבה מקלקל גם את הכסף הטוב "הנקי". לכן, יזהר האדם מאד שלא יגזול ולא יגנוב.

אוי ואבוי, איש ששולח את אשתו עם הפיאה והעקבים לעבוד ולהביא לו כסף והוא יושב ללמוד. הוא גם עובר על מה שכתוב בכתובה. הוא התחייב, אקנה לך כל מה שאת צריכה....אפרנס, אכלכל, אאכיל....תזיע ותביא לאשתך, ממון של יושר. לכן, אמרו חכמינו, גדולה גמילות חסדים יותר מן הצדקה. מה גדולה ? צדקה פעם אחת נתן. אבל גמילות חסדים פעם אחר פעם. כל פעם שהוא משתמש בכסף הוא עושה בזה צדקה. כמו שכתב הרמב"ם, אם יש לאדם 100 דינרי זהב, עדיף לתת אותם ל100 עניים מאשר לעני אחד. על כל אחד ואחד יש לו מצוה. אבל, המצווה האחת היא של סכום גדול. זה לא העניין. כל פעם שאתה נותן אתה מנצח את יצר הרע. 100 כך נצחת אותו. וכל פעם זו מצווה בפני עצמה.

אחר כך הזהירה התורה על הריבית. אַל-תִּקַּח מֵאִתּוֹ נֶשֶׁךְ וְתַרְבִּית, וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹקֶיךָ; וְחֵי אָחִיךָ, עִמָּךְ. מה זה וחי אחיך עמך ? מה זה הריבית ? מה זה קשור ? המלווה רוצה שהזמן יעבור מהר, מכיוון שכל חודש הוא מקבל ריבית שמנה. והלווה מתפלל שכל יום ילך לאט, כדי שהוא לא יתחייב מהר לשלם את הכסף. אל תקח ממנו ריבית, ואז שניכם תהיו אותו דבר לא מהר ולא לאט.

אֶת-כַּסְפְּךָ–לֹא-תִתֵּן לוֹ, בְּנֶשֶׁךְ; וּבְמַרְבִּית, לֹא-תִתֵּן אָכְלֶךָ. לח אֲנִי, השם אֱלֹקֵיכֶם, אֲשֶׁר-הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם, מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם-לָתֵת לָכֶם אֶת-אֶרֶץ כְּנַעַן,... מה זה נשך ? ובמה זה מרבית ? שניהם זה ריבית. למה זה הלשונות ?

הלווה דומה לאחד שנשך אותו נחש. אם לא לוקחים את הנפגע לבית החולים זה מתנפח ואפשר למות מזה. ככה זה הריבית. השוק האפור זה השוק השחור משחור. כלה חייו, כלה אשתו, בגלל שיגעון של ללכת ללוות כסף בריבית. זה ממש כמו נשך של נחש הולך ומתפשט. ואילו אצל המלווה, זה מתרבה. הריבית הולכת וגדלה. כמו הבנקים. השודדים של המדינה. הכסף עולה, לכן, קרא לו תרבית. אומר החתם סופר שלכן צריך להזהר בזה.

היה ראש קהילה אחד שהיה בצער. הוא התמוטט מכיוון שהעסקים לא היו כמו שצריך. הוא לווה עבורו כסף מהציבור, ואמר לו לך תקנה קפה מהעיר לייציג בגרמניה. הקפה עומד לעלות. תקנה בזול. חזר למדינה והמחיר עלה. הרוויח יפה מאד. הוא רצה מאד להודות לרב על החסד שעשה עימו, קנה לאשתו של הרב טבעת יהלום. חזר לחתם סופר וספר לו. הבאתי לרב טבעת יהלום מתנה. מה עשה החתם סופר. התחיל להסתכל על הטבעת שעה ארוכה, אווו איזה טבעת יפה איזה יהלומים. התחיל להעריך אותה, וכל התלמידים מקשיבים ולא מבינים מה קורב לרב. ממתי הרב משקיע זמן בלהתבונן בזהב ? אמר לו: זה ריבית. כך את זה מייד.

מעשה דומה היה עם ר' אשל. ר' אשל היה חריף מאד. פעם אחת הוא הלווה כסף למישהו שעמד בפני התמוטטות. אחרי זה הביא לרב מתנה סכום כסף גדול מכיוון שהציל את חייו. מה עשה הרב ? מהר קרא לכל בני ביתו כלותיו ותלמידיו ועשה להם סעודה גדולה ל 300 איש. ולא הבינו מה קרה ? מה סעודה ? סוף דבר, כשהביאו את המנה העיקרית. הוציא את השקית עם 100 זהובים. וזו ריבית. ר' אשל הכריז בציבור: לכבוד זה שנצלתי מאיסור ריבית עשיתי את הסעודה הזו. רצה לזעזע אותם עד כמה חמורה היא הריבית. מי שמלווה בריבית או לווה בריבית לא קם בתחיית המתים. אז נאכל הגוף שלו בקבר. לכן כתוב, לֹא-תִתֵּן אָכְלֶךָ. וחי אחיך עימך. מה זה עימך ?

ר' תנחום, הוא רבי תנחומא, היינו אך. כשהיה ילד אמא שלו היתה קונה לו ליטרא בשר, כנגד זה נתנה ליטרא בשר לעני. כל מה שהיתה קונה לילד היתה קונה לעניים וכך זכה ונהיה גדול בתורה. זה כותב ר' חיים פלאג'י. אותה כמות של אוכל שאתה קונה לעצמך תקנה לעניים. זה פירוש של וחי אחיך עימך. עימך במאכל עימך במשתה.

אברהם אבינו נתן למלאכים מעט מים זכו ישראל לבארה של מרים בזכותו. ולעתיד לבוא, יצאו מים חיים בירושלים. יהיה בירושלים ים מים מתוקים. מתוך בית

המקדש יצא מעיין של מים מתוקים ויהיה ים בירושלים. וזה תשלום עבור המים שנתן אברהם אבינו למלאכים.

והשענו תחת עץ תהיה סוכה גדולה אחת בירושלים שכולה נשב בתוכה. איזו סוכה זו ? סוכת הלויתן. מידה כנגד מידה. אברהם הושיב את המלאכים תחת העץ, אנחנו נשב בסוכת הלוויתן.

ואקחה פת לחם, נתן לנו מן במדבר. ואל הבקר רץ אברהם, נתן להם שליו במדבר. כל זה אברהם אבינו עשה עם המלאכים שלא היו רעבים ולא היו עניים. הנותן צדקה לעני ומאכילו על אחת כמה וכמה יקבל איזה מתנות ואיזה שכר עצום. שבתותי תשמורו ומקדשי תראו. אומר ר' אברהם, מכיוון שרב המריבות בשבת בבית הכנסת. באה התורה והזהירה אל תעשו מריבות בבית הכנסת.

אם בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמורו ועשיתם אותם אמר רש"י עליו השלום, שתהיו עמלים בתורה. השכר לא לפי דפים, אלא לפי התורה שאדם לומד. ר' אהרן עזריאל, לפני קרוב ל 200 שנה, ראש הרבנים של בית-אל, יש לו ספר, אזן אהרן, שו"ת כפי אהרן, בסוף ימיו סבל מהנשימה. הרופא שלח אותו ליפו. עדיין לא היתה

תל אביב. היתה עיר הקודש יפו, מזמן יהושע בן נון, קוראים שם מגילה יומיים. קבור שם עד היום. הוא אומר, דע שאין הקב"ה סופר דפים אלא סופר שעות. לא משנה כמה דפי גמרא למדת היום. אלא משנה לו כמה שעות למדת. משנה לקב"ה החשק והעמל שהאדם לומד.

מה זה תלכו ? גם בענייני העולם הזה תלך לפי התורה. תורה שבע"פ ותורה שבכתב. כולם ביחד כאיש אחד. וְהִשִּׂיג לָכֶם דַּיִשׁ אֶת-בָּצִיר, וּבָצִיר יַשִּׂיג אֶת-זָרַע; וַאֲכַלְתֶּם לַחְמְכֶם לָשֹׂבַע, וישַׁבְתֶּם לָבֶטַח בְּאַרְצְכֶם. והשיג לכם דיש את בציר ובציר השיג את זרע. מה פירוש ?

כל כך הרבה ענבים יש שהבציר נמשך הרבה זמן וכבר הגיע הזמן שצריך לזרוע. למה דיש ? אותיות שדי. אומר רבינו האר"י שההיריון בא משם שדי. הוא השם הממונה על ההיריון. זה מאותו לשון. והבציר זה הלידה. ב ציר. הגמרה אומרת שתי צירים ושתי דלתות שהיא מולידה. ובציר השיג את זרע. הכל ילך כמו שצריך. הלידה תעבור בקלות. ו וְנָתַתִּי שָׁלוֹם בָּאָרֶץ, וּשְׁכַבְתֶּם וְאֵין מַחֲרִיד; וְהִשְׁבַּתִּי חַיָּה רָעָה, מִן-הָאָרֶץ, וְחֶרֶב, לֹא-תַעֲבֹר בְּאַרְצְכֶם. ז וּרְדַפְתֶּם, אֶת-אֹיְבֵיכֶם; וְנָפְלוּ לִפְנֵיכֶם, לֶחָרֶב. ח וְרָדְפוּ מִכֶּם חֲמִשָּׁה מֵאָה, וּמֵאָה מִכֶּם רְבָבָה יִרְדֹּפוּ; וְנָפְלוּ אֹיְבֵיכֶם לִפְנֵיכֶם, לֶחָרֶב.

ונתתי שלום בארץ ר' נחוניא בן הקנה שאלו אותו במה האריך ימים. הוא חי 400 שנה. הוא שלח את ר' ישמעאל לעולם של מעלה לשאול האם זו גזירה מהשמיים עשרת הרוגי מלכות, והתשובה היתה שכך נאמר מאחרי הפרגוד "כי בזה אתם נלכדים". הוא המחבר של התפילה "אנא בכח". "ספר הפליאה" הוא כתב אותו. והזוהר הרבה פעמים מצטט אותו ומפרש אותו. רבינו האר"י כותב עליו שהוא ראש המקובלים בעולם. במה הארכת ימים ? אמר להם: "ולא עלתה על מיטתי קללת חברי". כלומר, כל לילה מחלתי למי שציער אותי. ואם צערתי מישהו בקשתי ממנו מחילה. ולא נתכבדתי בקלון חברי. ותרן בממוני הייתי. וְנָתַתִּי גִשְׁמֵיכֶם, בְּעִתָּם;

לכל טיפת גשם יש לה מלאך שאחראי היכן היא תרד. הרב בעל ראשית חכמה, שהיה מקובל גדול מאד, הביא סגולה נפלאה. זוג שלא נפקדים בילדים יעלו על הגג ויכניסו את הגשם ישר לתוך הפה (בלי לאסוף ביד). הזרע נמשל לגשם. ואחרי זה זוכה להפקד. ושכבתם ואין מחריד. מכאן הזוהר אומר, שיקרא קריאת שמע לפני השינה. כל הקורא קריאת שמע, כאילו אוחז מחרב של שתי פיפיות משני צדדים. המקובלים כתבו שיש שם שם קדוש ת' ת' כ' ה'. ואהבת את השם אלוקיך. ואהבת ת' את ת' השם ה אלוקיך כ' השם הזה הורג את כל האויבים. יראו עינינו וישמח ליבנו. ה' יגזור עליכם גזירות טובות ויהיו לכם חיים טובים ומאושרים.

✦ ✦ ✦

לעילוי נשמת אהובנו היקר לעילוי נשמת הורי היקרים

אפרים שמעון אריאל ז"ל שמעון בן מיסה מזל בת וסינה בן עוזיהו

מרדכי וסיגל שילחט"וא

ת.נ.צ.ב.ה. ת.נ.צ.ב.ה

רשימות

רשימות

הסודות להצלחה שלך

לתת, לאהוב, לצמוח

www.yoursuccesstoolbox.com

סרקו לאתר

לכל החוברות באתר